

1985, 1. října – Sdělení VONS č. 475 „Případ ing. Pavla Křivky z Pardubic“ o trestním stíhání Pavla Křivky obviněného z pokusu o trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině, o jeho vzetí do vazby a domovních prohlídkách souvisejících s tímto případem.¹

Od 29. dubna 1985 je vězněn ing. Pavel Křivka: je obviněn z pokusu trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině podle § 8 odst. 1 k § 112 tr. zákona. Pavel Křivka, nar. 12. 6. 1960, absolvoval vysokoškolská studia přírodovědeckého zaměření v Halle v NDR a do svého uvěznění se jako vědecký pracovník okresního muzea v Jičíně zabýval ochranou přírody. Je svobodný a trvale bydlí u rodičů v Českově ulici 1488, 530 00 Pardubice.

Pavlu Křivkovi se stal osudným jeho zájem o přírodu a ekologii. V únoru t. r. napsal svému německému příteli, studentu přírodních věd, dopis, který svěřil jinému příteli, čs. občanovi, aby ho do NSR odeslal z Jugoslávie. Dopis však byl celníky na hranici zadržán a předán Státní bezpečnosti.² V dopise se kritizují ekologické jevy v Československu, mj. se v něm upozorňuje, že čs. oficiální místa zanedbala své povinnosti v souvislosti s loňskou povodní ve východních Čechách, po níž zůstaly v Litomyšli až metrové nánosy bahna. Na jaře 1985 byl Pavel Křivka vyslýchán na svobodě. V druhé polovině dubna přijel k němu na návštěvu zmíněný německý student a spolu s Pavlem Škodou z Prahy pobývali všichni tři v jednom údolí na Slovensku, kde sbírali botanický materiál. Na závěr tohoto pobytu byl Pavel Křivka zadržán a převezen do Východočeského kraje, kde na něj prokurátor krajské prokuratury JUDr. Josef Valenta uvalil 4. 5. 1985 vazbu.³ Od té doby je v krajské věznicí MS, PS 62, 500 61 Hradec Králové. Byly provedeny domovní prohlídky v trvalém bydlišti Pavla Křivky v Pardubicích i v jeho přechodném bydlišti v Jičíně, dále ve dvou bydlištech jeho přítele Ladislava Jánka.⁴ Nařídil je mjr. JUDr. Josef Šlerka, operační skupině velel kpt. JUDr. Kováčik z KS SNB Hradec Králové. Při prohlídkách však nebyl získán další důkazní materiál. Zato

byly zabaveny knihy, kazety, soukromá korespondence, fotografie, psací stroje, cestovní pas svědka Jáňka, dále krucifix (!) a různá náboženská literatura včetně bible, patřící Ladislavu Jáňkovi, který je katolík.⁵ Tato literatura přitom s Pavlem Křivkou nijak nesouvisí. On sám je bez vyznání, zajímal se však o náboženství, jak křesťanské, tak východní, pěstoval jógu a snažil se žít podle jejich zásad. Spolu s Ladislavem Jáňkem se usídlili na staré opuštěné faře, kterou hodlali zakoupit a jejíž pozemek chtěli hospodářsky využívat ekologickým způsobem. Po uvěznění Pavla Křivky StB tento záměr zmařila, znemožnivši koupi objektu. Ve snaze rozšířit obvinění o další body vyšetřovala StB členy pěveckého souboru v Pardubicích, kde Pavel Křivka působil, a některým svědkům předstírala, že se už všichni ostatní přiznali, že zpívali písně protistátního obsahu. Ukázalo se však, že jediným „prohřeškem“ několika členů souboru – nikoliv souboru jako celku – bylo to, že zpívali parodii na Rybovu mši se slovy „Gusto je husto“.⁶ Státní bezpečnost nakonec ustoupila od původního záměru trestně stíhat celý soubor pro snižování vážnosti prezidenta republiky. Ve věci Pavla Křivky byly vyslechnuty desítky osob, mnohým bylo vyhrožováno domovní prohlídkou, neodevzdají-li různé písemnosti, korespondenci, negativy filmů apod. StB si dokonce ověřovala u svých spolupracovníků v NSR, zda Křivkův německý přítel je skutečně student, a ne pracovník rozvědky. Státní bezpečnost se úporně snažila najít v životě Pavla Křivky a mnoha jeho přátel něco závadného, co by bylo možno trestně stíhat. V jedné stížnosti, psané ve vězení, Pavel Křivka protestoval proti vyděračským výsledkům svých přátel a napsal, že situace je podobná oné, kterou popsal v románě „1984“ George Orwell. Pracovníci StB na to reagovali, že uvádí-li tento příměr, je vlastně (!) vězněn oprávněně: dále pak zjišťovali, zda Orwellův román skutečně byl ve fondu půjčovaných knih v knihovně v Halle, jak Pavel Křivka vypověděl. Ve zřejmé snaze získat nějaký další materiál proti Pavlu Křivkovi ho vyzvali, aby ve vězení napsal obsáhlou obhajobu svých názorů, vyjádřených v dopise do NSR.

Uvádíme všechny tyto podrobnosti proto, abychom aspoň trochu objasnili metody práce Státní bezpečnosti, její snahy

i možnosti, a také proto, že spoluodpovědnost za její nezákonné počínání má každý, kdo se jejím hrozbám a nátlaku podřizuje nebo mlčí k její činnosti.

Pavel Křivka se ve vězení se svým osudem nesmířil. V jeho kritikách na adresu státních a justičních orgánů se projevuje rozhodnost a odvaha, plynoucí z vědomí vlastní neviný a nespravedlivého postupu vůči mnoha jeho přátelům.

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 10, s. 10–11.

POZNÁMKY

- ¹ K případu viz dále sdělení č. 484, 489, 503, 506 a 708, dokumenty č. 487, 492, 506, 509 a 711.
- ² Dopis byl zadržen 15. 2. 1985 při kontrole na Oddělení pasové kontroly Rusovce. Viz usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové mj. JUDr. Josefa Šlerky z 29. 4. 1985 o zahájení trestního stíhání Pavla Křivky pro pokus trestného činu poškozování zájmu republiky v cizině podle § 8, odst. 1 k § 112 tr. zák. Týž vyšetřovatel pak 16. 5. 1985 rozšířil obvinění P. Křivky pro pokus trestného činu poškozování zájmu republiky v cizině, neboť se měl pokoušet zprostředkovaně poslat do USA a SRN dopisy napsané v druhé polovině roku 1984, které údajně obsahovaly nepravdivé zprávy o poměrech v republice. Od 21. 5. 1985 pak byl P. Křivka stíhán usnesením vyšetřovatele mj. Šlerky pro trestný čin pobožování podle § 100, odst. 1, písm. a), c) tr. zák. za podíl na tvorbě, rozmnožování a rozšiřování parodie na *Českou mši vánoční* Jana Jakuba Ryby „s obsahem pobuřujícím proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky, spojeneckým a přátelským vztahům republiky k jiným státům, jakož i rozšiřoval obsahově obdobné výroky a texty, které zpřístupnil více osobám a ve více případech tak učinil v dopisech odesílaných jednotlivcům“. Toto trestní stíhání bylo vyšetřovatelem Šlerkou rozšířeno 23. 7. 1985, neboť na cele při přemísťování P. Křivky byly nalezeny dva opisy parodie na Rybovu mši a křížovky s obsahově podobnými výroky. S textem parodie měl seznámit podle zjištění čtyři osoby, s křížovkami jednu. Nakonec byl Křivka obviněn vyšetřovatelem Šlerkou 23. 7. 1985 z trestného činu poškozování zájmu republiky v cizině podle § 112 tr. zák. za odesílání dalších „závadných“ dopisů do zahraničí.

Vedle Křivky byl stíhán pro trestný čin pobožování podle § 100, odst. 1, písm. a), c) tr. zák. za spoluautorství parodie na Rybovu mši, za její rozši-

řování a zpívání i Pavel Škoda, a to usnesením vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové kpt. Moravce ze 16. 7. 1985. Všechna výše uvedená usnesení viz in: KS v Hradci Králové, soudní spis k případu Pavla Křivky a Pavla Škody (spis. zn. 1 T 17/85) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 139/91; usnesení o zahájení trestního stíhání P. Škody viz též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 188, sign. I/7, kart. 32.

- ³ Pavel Křivka byl vzat do vazby usnesením krajského prokurátora v Hradci Králové JUDr. Josefa Valenty ze 4. 5. 1985 s platností ode dne zadržení, tedy 30. 4. 1985. Usnesení viz in: KS v Hradci Králové, soudní spis k případu Pavla Křivky a Pavla Škody (spis. zn. 1 T 17/85) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 139/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 188, sign. I/2, kart. 32.

Usnesením vyšetřovatele z Odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové ze dne 7. 5. 1985 bylo nařízeno poštovním úřadům v Pardubicích a v Jičíně vydávat jim zásilky, které byly P. Křivkou odesílány nebo mu byly adresovány. Křivka se proti tomuto usnesení odvolal, generální prokurátor ČSR však jeho odvolání 12. 6. 1986 zamítl. KS v Hradci Králové, soudní spis k případu Pavla Křivky a Pavla Škody (spis. zn. 1 T 17/85) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 139/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 188, sign. I/3, kart. 32.

- ⁴ Domovní prohlídku nařídil vyšetřovatel StB mjr. JUDr. Josef Šlerka i v bytě Pavla Škody. Příkazy k provedení domovních prohlídek a protokoly o jejich provedení viz in: KS v Hradci Králové, soudní spis k případu Pavla Křivky a Pavla Škody (spis. zn. 1 T 17/85) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 139/91; příkaz k provedení domovní prohlídky u P. Škody z 2. 5. 1985 viz též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 188, sign. I/1, kart. 32.

- ⁵ Viz příkaz mjr. Šlerky k provedení domovní prohlídky v bytě a v rodinném domku Ladislava Jánka v souvislosti s Křivkovým trestním stíháním pro pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině ze 13. 5. 1985 a protokol o jejím provedení z téhož dne uložený in: KS v Hradci Králové, soudní spis k případu Pavla Křivky a Pavla Škody (spis. zn. 1 T 17/85) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 139/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 188, sign. I/9, kart. 32.

- ⁶ Tuto parodii na slavnou *Českou mši vánoční* Jana Jakuba Ryby připravili Pavel Křivka se svým spolužákem Pavlem Škodou již v roce 1982 krátce po smrti Leonida Iljiče Brežněva během svých studií na Vysoké škole zemědělské v Halle nad Sálou v Německé demokratické republice. Křivka zde vedl pěvecký sbor a Škoda byl jeho členem. Viz DRDA, Adam: Hej Gusto! Aneb příběh zpívajících inženýrů Pavla Křivky a Pavla Škody (průvodní text k pořadu Českého rozhlasu o případu připraveného v rámci cyklu *Příběhy 20. století* a vysílaného 25. 3. 2012) in: http://hledani.rozhlas.cz/iradio/?p_po=3108 [28. 2. 2014]. Text politické parodie na *Českou mši vánoční*

J. J. Ryby a notový záznam viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 188, sign. IV/1, kart. 32; vlastní text též in: KS v Hradci Králové, soudní spis k případu Pavla Křivky a Pavla Škody (spis. zn. 1 T 17/85) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 139/91. Pro dokreslení je možno ocitovat jeho úvod:

„(KYRIE)

Hej Gusto, je husto!

*Přišel telegram z Moskvy dneska k nám,
že sám Leonid u zdi bude hnit.*

*A v sovětu nejvyšším velký zmatek zavlád tím:
kdo teď bude dosazen, v Kremlu vrtá v hlavě všem.*

*Po celou noc zasedá, starců rudá sběř,
nemůže se rozhodnout, ta nejvyšší zvěř, prej – že dvakrát měř.*

*Slyšíš za dveřmi ten hluk, intrikánů podlých zvuk,
ejhle, slyšíš, Gusto, slyšíš: Lubomíra i Vasila,
jak se hádaj', sítě spřádaj', honem vstaň Gusto, než bude dusno!*

*Nu nu, proč mi nedáš v spaní pokoje,
proč mne nyní lekáš, řekni copak je?*

*Celý život pro partaj, a teď mi kopačky daj',
nyní když chci odpočívat, nedá mi to spáti,
řekni, řekni, copak přece má to znamenati?*

Ďábelských toť jest intrik spřádání.

Vrtá mi to hlavou celou noc, rozpoutá se lýtý boj o moc.“